

CO MOŻNA ZROBIĆ Z DRUTU ALUMINIOWEGO

W pracy amatorskiej nader wdzięcznym materiałem do wykonywania różnych przedmiotów użytkowych jest drut aluminiowy. Jest to materiał miękki, o srebrzystym połysku, łatwy do obróbki ręcznej, nie wymagający wielu narzędzi i pomocniczych urządzeń, tani i łatwo dostępny zarówno w mieście, jak i na wsi. Można go również w prosty sposób powlekać ręcznie różnobarwnymi lakierami lub uszlachetniać jego powierzchnię za pomocą elektrolizy (eloksalacji).

Z drutu aluminiowego (o odpowiedniej grubości) można wykonywać litery, cyfry, monogramy, napisy, podpisy, broszki, agrafki, szpilki do krawatów lub kapeluszy, odznaki, klamry do pasków (rys. 1), symbole i wiele innych wyrobów galanteryjnych, których pomysły będą się nam nasuwać w miarę coraz to lepszego poznawania materiału i nabywania wprawy w jego formowaniu.

Grubość użytego do tego celu drutu będzie zawsze zależna od wielkości wykonywanych przedmiotów. Na przykład litery, cyfry, monogramy i podpisy o wysokości do 25 mm formuje się z drutu o ϕ od 0,8 mm do 1,2 mm, natomiast napisy informacyjne lub dekoracyjne o wysokości 50—80 mm trzeba wykonać z drutu aluminiowego o ϕ 4—5 mm. Drut aluminiowy można sklepywać na płasko, ale nie bezpośrednio młotkiem, lecz między gładko wypolerowanymi płytkami stalowymi (rys. 2). Do formowania drutu aluminiowego używa się kleszczek płaskich i okrągłych, zabezpieczonych na szczękach blaszanymi nasadkami o gładkiej po-

wierzchni, aby nie kaleczyły powierzchnię tego dość miękkiego materiału. W braku kleszczek można zastosować do jego formowania narzędzia własnej roboty, przedstawione na rys. 3. Będą to widelczyki do wyginania drutu pod kątem prostym i różnej grubości stalowe sztyfty, wbite w klocki drewna, do formowania kształtów okrągłych. I te narzędzia powinny być również dobrze wypolerowane, a ich ostre krawędzie zaokrąglone. Każdy przedmiot powinien być wykonany zasadniczo z jednego kawałka drutu gładko wyprostowanego. Drutu aluminiowego nie prostuje się młotkiem, nawet drewnianym, lecz wyciąga się go w imadle, za pomocą drewnianej listewki (z twardego drewna) z wywierconym w niej otworem, w który zakłada się końcówkę drutu (rys. 4). Drut trzeba wyciągać do siebie, ale z wyczućciem, tzn. nie za silnie i nie za słabo, gdyż można go przerwać. Można też wyprostować drut przez przeciąganie go dookoła drewnianego, gładko wypolerowanego wałka o ϕ 80—100 mm, osadzonego na czop w grubszej desce (rys. 5) (wałek trzeba posmarować parafiną lub mydłem).

Formując drut ręcznie nie można go „przemęczać”, czyli kilkakrotnie zginać i prostować w jednym miejscu, gdyż nie nadaje to wyrobowi estetycznego wyglądu i źle wpływa na gładkość powierzchni przy barwieniu lub przy eloksalacji.

Każdy przedmiot, który będziemy chcieli wykonać z drutu aluminiowego, powinien być uprzednio starannie narysowany na papierze w naturalnej wielkości, aby rysunek

ten w czasie formowania mógł być użyty jako wzorzec do porównywania.

Wykonane przedmioty możemy dać do galwanizacji do zakładu albo zaoksydować je we własnym zakresie, posługując się wskazówkami podanymi w artykule mgra St. Sękowskiego pt. „Powierzchniowa obróbka glinu i jego stopów”, zamieszczonym w dziale „Na warsztacie” — w nrze 10 „M. T.” z ub. roku.

Pracę możemy rozpocząć albo od razu od formowania danego przedmiotu, albo poprzedzić ją (celem lepszego opanowania materiału i narzędzi) kilkoma łatwymi ćwiczenia-

mi, jak np. zginanie drutu pod kątem prostym, ostrym i rozwartym; formowanie z niego łuków, pętli, kółek, spiral; skręcanie dwóch drutów razem; równoległe zginanie ich w różnych kierunkach; sklepywanie całego odcinka drutu lub tylko jego końcówek itp. Można też pewne rodzaje wygięć przeciwżyć na materiale zastępczym, np. na papierowych sznurkach, styłonowych linkach itp. Nieudanymi próbami nie trzeba się zniechęcać, lecz powtarzać próby tak długo, aż uzyska się zadowalające wyniki.

Stanisław Bogucki

